

overfor alle Grene af Samfundet, paa alle Produktionsomraader, paa Handelens, Haandværkets og Agerbrugets Omraade o. s. v. Man ser det paa Maksimalprisernes Fastsættelse, paa den højterede Ministers egne Maksimalpriser, der begynder noget lavere, men efterhaanden som Pengenes faldende Værdi melder sig, sættes op. Over hele Samfundet har man dette for Øje. Hvorfor? Fordi det ganske simpelt er umuligt at opretholde Produktionen og den enkelte Samfundsborgers eller -borgerindes sociale Stilling, hvis man ikke giver denne glidende Skala.

Det forekommer mig derfor, at det vilde have været heldigt, om man ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag vilde have taget et Hensyn paa dette Omraade, og f. Eks. efter de Mønstre, der findes i Bilagene til dette Lovforslag, havde fastsat en vis rimelig Procentforhøjelse af Lejen som normgivende, saaledes at der blev det Spillerum, jeg nævnedes før, som kunde vise disse Medborgere, der har erhyvert sig Grundejendom uden Jobberi — jeg tager her intet Hensyn og ønsker intet Hensyn at tage til dem, der er med i Grundspekulationen —, et passende Hensyn, saaledes at de vilde være i Stand til at fortsætte deres Virksomhed i Samfundet paa en ogsaa for Samfundet nyttig og heldbringende Maade. Hvis man nemlig ikke gør dette, hvorledes bliver det saa med Kreditforholdene? Fra Kreditkasserne har man tydeligt og klart henledet Opmærksomheden paa Risikoen: Kreditforholdene forskydes. Hvorledes gaar det med Vedligeholdelse af Ejendommene, og hvad vil Vedligeholdelse af Ejendommene sige? Vil det alene sige dette, at man sørger for, at Huset ikke forfalder, og at Lejerne har rimelige Omgivelser? Nej, det vil ogsaa sige Arbejde til Haandværkerne. For ganske kort Tid siden skete der en Henvendelse fra Malerne, om ikke Malerarbejdet maatte blive forceret for at imødegaa den Arbejdsløshed, der fandtes paa de og de bestemte Omraader, en Tanke, der var meget sund, og som det var meget glædeligt at se, at Malernes Fagorganisation havde Blikket henvendt paa. Og hvorledes gaar det — naar hele dette Forhold ebber, naar Lysten til at have Grundejendom og Lysten til at ordne Grundejendom for Samfundet forsvinder —, hvorledes gaar det saa med Boligspørgsmaalet i dette Samfund? Vi har jo prøvet med kommunalt Byggeri, hvilket betegner en Slags Indgreb, vi har prøvet med Huslejelove, hvis Berettigelse jeg har anerkendt, men som ogsaa beteg-

ner en bestemt Art af Regulering, og hvorledes er det samtidig gaaet med Boligforholdene i København? Det er ganske simpelt gaaet saaledes, at vi nu befinder os i den Krise, at ingen ønsker at bygge. Kommunen har gjort Forsøg derpaa, og derom kan man vel nok sige, at det har været et ret mislykket Forsøg. De Byggeforeninger og Byggeselskaber, der oprettes, kæmper en meget haard Kamp med Døden, og samtidig forhøjer de Lejen paa en meget kraftig Maade. Det er ikke billigt at bo i de socialistiske Byggeselskaber, det ved man godt Besked med; man ved, at i de nye Bygninger, man opfører i Øjeblikket, fordi man dog skal have lidt at bo i i Byen — og der skrives, som sagt, nok op om Bolignøden —, har man en umaadelig høj Leje at betale, medens man ved Lovgivningsforanstaltninger holder Lejen kunstigt nede for en Række af de gamle Bygningers Vedkommende. Man har det Forhold, at man paa den ene Side af Gaden betaler 50 Kr. for 2 Værelser, paa den anden Side kun 29 eller 27 Kr. Enhver, der har Begreb om den Slags Forhold, vil forstaa, at en Tilstand, der betegner dette Anarki midt under Reguleringen, er en Tilstand, der betegner et Problem, som man skal igennem, og naar vi skal igennem det Problem, er det min Opfattelse, at vi naar det ikke alene ved Regulering og Indgreb, men vi kommer ogsaa til at give Liv og Udvikling, hvad Liv og Udvikling har Krav paa, saaledes at det ene kommer til at supplere det andet, og vi derigennem bl. a. kommer ud over den fortvivlede Tilstand, at det slet ikke kan betale sig at føre nye Lejligheder ind paa Markedet. Paa det Punkt mangler dette Lovforslag efter min Mening totalt alle Hensyn; man kan udmærket godt om dette Lovforslag sige, at hvad angaar Ensidsighed i Spørgsmaalet Lejer og Ejer, mangler det ikke meget, men i Retning af Alsidsighed, i Retning af ogsaa at tage det andet Forhold med i Betragtning, mangler det saa godt som alt.

Saa er desuden dette Lovforslag bygget paa samme Maade som de tidligere. Det fastsætter en hel Del Bestemmelser om, hvor mange Nævn vi skal have, hvorledes disse Nævn sammensættes osv., og det opretholder altsaa den Tilstand, vi kender herinde, at hvad der er Lov paa den ene Side af Gaden, er ikke Lov paa den anden Side af Gaden. Nævnene tager jo ofte de mærkværdigste Hensyn og former deres Kendelser paa højst irregulær Maade. Dette gør det vanskeligt baade at være Lejer og